

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **J. M.**, zastoupeného JUDr. Hanou Marvanovou, advokátkou se sídlem Vodičkova 41, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo financí**, se sídlem Letenská 15, Praha 1, proti rozhodnutí ministra financí ze dne 21. 4. 2011, čj. 10/38 750/2011-RK, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 18. 7. 2011, čj. 8 Af 51/2011 - 12,

takto:

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 18. 7. 2011, čj. 8 Af 51/2011 - 12, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.

1. Rozhodnutím ze dne 21. 4. 2011, čj. 10/38 750/2011-RK, ministr financí zamítl rozklad žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 3. 2011, čj. 45/32085/2011/777 IK, kterým byla na základě § 9 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, odmítnuta žádost žalobce o poskytnutí informací, týkající se pohledávek tehdejší České konsolidační agentury.

II.

2. Žalobce napadl rozhodnutí ministra financí žalobou u Městského soudu v Praze, který ji usnesením ze dne 18. 7. 2011, čj. 8 Af 51/2011 - 12, odmítl.

3. Městský soud uvedl, že žaloba ve formě elektronického podání byla doručena do centrální elektronické podatelny tohoto soudu dne 23. 6. 2011 v 00:02:02 hodin, přičemž k ní nebyl připojen uznávaný elektronický podpis ve smyslu zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o elektronickém podpisu“). Žalobce nepotvrdil své podání v zákonné lhůtě písemným podáním shodného obsahu, resp. nepotvrdil vůbec, proto městský soud

uzavřel s odkazem na § 37 odst. 2 s. ř. s. a na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2007, čj. 2 Afs 81/2006 - 77, č. 1142/2007 Sb. NSS, že v dané věci nebyly splněny podmínky řízení, a že je tento nedostatek neodstranitelný. Z uvedeného důvodu odmítl žalobu dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

III.

4. Žalobce (stěžovatel) brojil proti usnesení městského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a e) s. ř. s., byť z povahy věci přicházejí v úvahu pouze kasační důvody spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu.

5. Podle stěžovatele městský soud postupoval nezákonně, pokud žalobu nepovažoval za písemný a podepsaný úkon a stanovil jako den jejího podání datum 23. 6. 2011. Stěžovatel namítl, že městský soud posuzoval jeho podání jako obyčejný e-mail bez zaručeného elektronického podpisu, zatímco ve skutečnosti šlo o podání do datové schránky, které se řídí zákonem č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o elektronických úkonech“). Stěžovatel zdůraznil, že předmětné podání bylo dodáno do datové schránky městského soudu dne 22. 6. 2011 ve 23:55:32 hodin. Podle stěžovatele byly splněny všechny zákonné požadavky kladené na formu a včasnost podání správní žaloby. Městský soud mu svým rozhodnutím odňal právo domáhat se práva u nezávislého a nestranného soudu, zasáhl do práva na spravedlivý proces a neposkytl ochranu základnímu právu na informace.

6. Stěžovatel tvrdil, že na podání správní žaloby v plném rozsahu dopadá § 18 zákona o elektronických úkonech, dle kterého fyzická osoba může provést úkon vůči orgánu veřejné moci i prostřednictvím datové schránky. Takovou formu úkonu označil za typ elektronického podání a uvedl, že § 37 odst. 2 s. ř. s. nevylučuje elektronické podání učiněné jiným způsobem než se zaručeným elektronickým podpisem. Na základě subsidiárního použití § 42 o. s. ř. dále dovodil, že podání učiněné do datové schránky je třeba považovat za písemné. K problematice písemné formy odkázal i na § 40 odst. 4 občanského zákoníku, který z hlediska úpravy formy právních úkonů považoval za obecný právní předpis. S důrazem na znění § 18 odst. 2 zákona o elektronických úkonech stěžovatel uzavřel, že městský soud měl žalobě učiněné prostřednictvím datové schránky bez zaručeného elektronického podpisu přiznat účinky písemného a podepsaného úkonu. Dále stěžovatel poukázal na důvodovou zprávu k zákonu o elektronických úkonech s tím, že zamýšleným důsledkem tohoto zákona byla možnost občanů posílat datové zprávy orgánům veřejné moci prostřednictvím datové schránky bez ohledu na to, zda si zajistili zaručený elektronický podpis. Podle stěžovatele soud nemůže pro podání učiněné jednou formou vyžadovat náležitosti jiné formy. Jelikož žaloba byla učiněna písemně, nemohl být aplikován § 37 odst. 2 věty druhé s. ř. s. Konečně stěžovatel doplnil, že takový výklad zjevně zaujal i žalovaný ve správním řízení a městský soud v jiném soudním řízení.

7. Ve vztahu ke včasnosti podání správní žaloby stěžovatel uvedl, že v případě datových zpráv doručovaných do datové schránky je podání učiněno okamžikem, kdy soudu došlo, resp. kdy se dostalo do jeho sféry vlivu. Taková skutečnost nemůže záviset na tom, kdy se pracovník daného orgánu přihlásí do datové schránky. Rozhodným je okamžik dodání datové zprávy do datové schránky příjemce, který je zapsán

provozovatelem informačního systému datových schránek a je osvědčen časovým razítkem. Doba doručení podání má význam jen pro podání učiněná podle zákona o elektronickém podpisu. Podle názoru stěžovatele byla žaloba podána dne 22. 6. 2011 ve 23:55:32 hodin, kdy byla datová zpráva dodána do datové schránky městského soudu.

8. Konečně stěžovatel namítl, že odkaz městského soudu na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. 1142/2007 Sb. NSS není pro posuzovaný případ příléhavý, neboť v době vydání daného rozhodnutí neexistoval zákon o elektronických úkonech. Navíc soudu vytkl, že i jeho ostatní úvahy vycházejí z tehdejší právní úpravy. Závěrem stěžovatel uvedl, že zákonodárce v zákoně o elektronických úkonech stanovil nevyvratitelnou domněnku písemné formy a podpisu.

IV.

9. Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

V.

10. Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

11. Kasační stížnost je důvodná.

12. Nejvyšší správní soud přisvědčil stěžovateli, že žalobu ve správním soudnictví lze na základě § 18 odst. 1 zákona o elektronických úkonech podat i prostřednictvím datové schránky. Z obsahu Identifikátoru elektronického podání doručeného na elektronickou podatelnu (dále jen „identifikátor“), založeného na čl. 8 soudního spisu, tento soud ověřil, že v posuzované věci byla žaloba odeslána z datové schránky fyzické osoby. Bez ohledu na označení identifikátoru se jednalo o podání učiněné prostřednictvím datové schránky. Obecně je u takových úkonů třeba rozlišit, zda podání učinila osoba oprávněná či osoba pověřená. Osobou oprávněnou je dle § 8 odst. 1 zákona o elektronických úkonech v případě datové schránky fyzické osoby ten, pro koho byla datová schránka zřízena. Osobou pověřenou je dle § 8 odst. 6 písm. a) tohoto zákona ten, kdo byl k přístupu do datové schránky fyzické osoby pověřen osobou oprávněnou. Pokud není v konkrétním případě třeba společného úkonu více osob a podání učinila osoba oprávněná, má její úkon podle § 18 odst. 2 daného zákona stejné účinky jako úkon učiněný písemně a podepsaný. Pokud takové podání činila osoba pověřená, měl by její úkon podle téhož ustanovení rovněž stejné účinky jako úkon učiněný písemně a podepsaný, jestliže by tato osoba doložila své pověření. Z výše uvedeného vyplývá, že u takových podání nastává přímo ze zákona fikce písemného a podepsaného úkonu. Při splnění stanovených podmínek tedy není nutné, aby podání bylo podepsáno zaručeným elektronickým podpisem.

13. V návaznosti na výše uvedené Nejvyšší správní soud v posuzovaném případě zkoumal, kdo podal prostřednictvím datové schránky předmětnou žalobu. Z obsahu spisu ani z údajů zaznamenaných v identifikátoru nevyplývá, že by tento úkon činila jiná fyzická osoba než ta, pro kterou byla datová schránka zřízena. Zdejší soud proto vycházel z toho, že žalobu podala přímo osoba oprávněná. S ohledem na učiněné závěry je tedy třeba

považovat žalobu za písemný a podepsaný úkon. Městský soud proto pochybil v názoru, že k řádnému podání žaloby bylo třeba ještě potvrzení úkonu ve smyslu § 37 odst. 2 věty druhé s. ř. s. Nejvyšší správní soud tím přisvědčil stěžovateli i v názoru, že závěry vyslovené v rozsudku č. 1142/2007 Sb. NSS nejsou v nyní posuzované věci relevantní.

14. Pro úplnost Nejvyšší správní soud doplňuje, že městský soud ve svém rozhodnutí posuzoval pouze formu podání žaloby, aniž by se zabýval její včasností. Stížní námitky týkající se této problematiky proto Nejvyšší správní soud považuje za nepřípustné ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. *Obiter dictum* nicméně podotýká, že podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 7. 2010, čj. 9 Afs 28/2010 - 79, č. 2131/2010 Sb. NSS (veškerá rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná i na www.nssoud.cz), je podání prostřednictvím datové schránky vůči orgánu veřejné moci učiněno okamžikem dodání datové zprávy do schránky orgánu veřejné moci. Lhůta stanovená soudním řádem správním je tedy zachována, bylo-li takové podání učiněné vůči soudu nejpozději poslední den lhůty dodáno ve formě datové zprávy do datové schránky soudu. V posuzované věci je proto zcela nerozhodné, kdy byla žaloba doručena do centrální ePodatelny. Městský soud by proto měl při posuzování včasnosti podání žaloby nejprve ověřit, kdy byl tento návrh dodán do datové schránky soudu. Městský soud tak může učinit sám na základě údajů o datové zprávě získaných z datové schránky soudu nebo vyzvat žalobce k předložení dodejky potvrzující datum dodání datové zprávy do datové schránky městského soudu (z identifikátoru založeného na čl. 8 soudního spisu tento údaj nevyplývá).

15. Nejvyšší správní soud shledal usnesení městského soudu nezákonným, proto je zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). V něm městský soud rozhodne vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.). V novém rozhodnutí městský soud rozhodne také o náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti (110 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 17. února 2012

JUDr. Jan Passer
předseda senátu